

بسمه تعالی

اخلاق پزشکی و موازین قانونی مدارک پزشکی

فهرست

- ✓ تاریخچه
- ✓ تعاریف دیگر اخلاق پزشکی
- ✓ موضوعات
- ✓ رضایت
- ✓ حقیقت گوئی و راز داری
- ✓ مباحث اخلاق پزشکی نوین
- ✓ رفتار شایسته با بیمار
- ✓ غلبه اندیشه شفابخشی بر مال اندوزی
- ✓ پزشک و ایثار
- ✓ پرهیز از شتاب زدگی در معاینه بیمار
- ✓ خطر تکبر در حرفه پزشکی
- ✓ نجابت و پاکی
- ✓ خطر تکبر در حرفه پزشکی
- ✓ نقش و اهمیت مدارک پزشکی از نظر قانونی :
- ✓ فلسفه سر حرفه ای
- ✓ گواهینامه پزشکی
- ✓ انواع رضایت نامه ها

تاریخچه

علم اخلاق سابقه ای ۲۵۰۰ ساله در فرهنگ رومی یونانی دارد که تحت تاثیر فرهنگ یونانی و تمدن شرقی نیز بوده است. پزشکان آن زمان فلسفه و حکمت را باهم می آموختند و به همین خاطر اخلاق با فلسفه پیوندی ناگسستنی دارد. لوح حمورابی حاکم بابل مربوط به ۱۷۲۷ سال قبل از میلاد مسیح است و به مسایل اخلاقی و انتظامی اشاره دارد. متن سوگند نامه بقراط بعنوان یک سند معتبر مربوط به آن زمان است. (بقراط ۴۵۰ - ۳۸۰) درسوگند نامه بقراط بر رازداری، پرهیز از سقط، تجویز داروهای کشنده و واگذاری بیماران سنگ دار به اهل فن تاکید شده است. در ایران نیز در عهد زرتشتیان، سقط، بارداری نا مشروع و خطاهای پزشکی مهم تلقی شده وموبدان زرتشتی مسئول رسیدگی به حسن انجام خلاق پزشکی بودند. بعد از اسلام، مجوسی اهوازی (۳۱۸-۳۸۴ هجری ق) درپند نامه معروف خود به مسایل اخلاقی اشاره دارد. کتاب کامل الصناعه الطیبیه هم از اوست. زکریای رازی، علی بن ربن طبری (استاد رازی)، ابن سینا، جرجانی، الرهاوی، نظامی (مقاله چهارم از چهار مقاله) همگی اشارات اخلاق پزشکی دارند.

اخلاق پزشکی؛ علمی است که موضوع آن بررسی مجموعه آداب و رفتار پسندیده و ناپسندی است که صاحبان مشاغل پزشکی باید به آن توجه نمایند.

تعاریف دیگر اخلاق پزشکی

اخلاق پزشکی، اخلاق در عرصه عمل پزشکی است.

اخلاق پزشکی، اخلاقی حرفه ای است که اصول اخلاقی را در فضای خاص حرفه پزشکی مطرح میکند. اخلاق پزشکی سنتی، مبتنی بر امر و نهی بود ولی اخلاق پزشکی مدرن و معاصر، اخلاق کاربردی است.

موضوعات

برخی از موضوعات مطرح در اخلاق پزشکی عبارتند از:

- رضایت بیمار
- حقیقت گوئی و رازداری
- توجه به ارتباط با همکاران
- توجه به اعتقادات بیماران

- کاهش روابط مالی بین بیمار و پزشک

رضایت

رضایت باید بر مبنای اتونومی است.

رضایت باید با ارایه اطلاع کافی به بیمار همراه باشد.

برای ارایه رضایت از دیدگاه اخلاقی، بیمار باید شرایط زیر را داشته باشد:

۱- آگاهی کافی

۲- صلاحیت برای ارایه رضایت

۳- تصمیم گیری داوطلبانه

حقیقت گوئی و راز داری

حقیقت گوئی برای حفظ مناسبات پزشک و بیمار است.

راز داری از نظر اخلاق پزشکی نسبی است.

در اخلاق پزشکی مدرن، راز یک امانت است.

راز حرفه ای از دیدگاه اخلاقی هنگام موارد زیر قابل افشا است:

۱- حفظ مصالح جامعه

۲- حفظ مصالح بیمار

۳- ملاحظات قانونی

مباحث اخلاق پزشکی نوین

برخی از مهمترین مباحث اخلاق پزشکی نوین عبارتند از:

- فلسفه اخلاق پزشکی

- ارتباط های حرفه ای در طب
- جسم انسان در اخلاق پزشکی
- مباحث اخلاق پزشکی قبل از تولد
- مباحث اخلاق پزشکی در کودکان
- اخلاق پزشکی در پیوند اعضا و بافتها
- خاتمه حیات انسانی
- بیوتکنولوژی و اخلاق پزشکی
- مسایل اخلاق پزشکی در ختم بارداری
- اخلاق در بیماران روانی
- سالمندی، دمانس و اخلاق پزشکی
- اخلاق و آموزش
- اخلاق و پژوهش
- قانون، طب و اخلاق پزشکی

اخلاق پزشکی دانشی میان رشته ای است که موضوع آن مسائل و مباحث اخلاقی در حوزه ی علوم پزشکی است.

این مسائل و مباحث در شاخه های مختلف علوم پزشکی به عنوان حرفه، پژوهشهای پزشکی و سیاستگذاری نظام سلامت مطرح هستند .

محتوای این مباحث از رشته های گوناگون دانش و معرفت بشری به اخلاق پزشکی وارد شده و در شکل گیری این حوزه از دانش دخیل بوده اند. در این میان، فلسفه اخلاق، حقوق، الهیات، فقه، ادبیات، جامعه شناسی، روان شناسی، اقتصاد و تاریخ تاثیر و نقش بیشتری داشته اند.

برخی مسائل و پرسشها در حوزه اخلاق پزشکی سابقه ای دیرینه دارند و در متون کهن پزشکی نیز مورد توجه و بحث قرار گرفته اند مثل سقط جنین و رابطه پزشک و بیمار. برخی دیگر به دنبال پزشکی مدرن پدید آمده اند و از توانایی ها و امکانات بی سابقه ای که دانش و فناوری پزشکی نوین پیش روی بشر قرار داده ناشی می شوند مثل پیوند اعضا و استفاده از سلولهای بنیادی در معالجه و درمان .

از جمله مباحث اخلاق پزشکی می توان مسائل اخلاقی در بیماران پایان حیات ، اخلاق در پژوهشهای پزشکی، وظایف و مسئولیتهای پزشک، حقوق و نقش بیمار در تصمیم گیریهای پزشکی، فایده رساندن و زیان وارد نکردن، مباحث حقوقی و اخلاقی در پیوند اعضا، عدالت در توزیع منابع، رضایت آگاهانه، اتانازی، سلامت و بیماری، مفهوم شخص ، شأن و کرامت انسانی، شأن اخلاقی (status Moral)، مسائل اخلاقی در باروری و ناباروری، کمیته های اخلاق در پژوهش، مرگ مغزی و شاخص های آن، شبیه سازی انسان، اهلیت (Competence) و راه های تعیین آن، رهیافت مبتنی بر اصول، رهیافت مبتنی بر موارد الگو (Casuistry)، رهیافت مبتنی بر نتایج (Consequentialism)، رهیافت مبتنی بر روایت (Narrativism) رهیافت مبتنی بر مراقبت، پژوهش روی حیوانات، رهیافت وظیفه گرا، اخلاق در سیاستگذاری و تخصیص منابع محدود را نام برد.

رفتار شایسته با بیمار

بر پزشکان لازم است که از پی آمدهای مستقیم اخلاق و رفتار خود با بیماران آگاه باشند. اخلاق نیک و رفتار شایسته آنها، امید، آرامش و اطمینان خاطر به بیمار می بخشد و به او کمک می کند تا هر چه زودتر بهبودی خود را به دست آورد. در مقابل، رفتار نامناسب آنها آثار ناگواری بر روح و جسم بیمار بر جا می گذارد. برای مثال، فرق گذاشتن میان بیماران، احساس سرخوردگی، نامنی، نگرانی و ترس را در وجود آنها شکل می دهد. از این رو، بسیار تأکید می شود که پزشکان بکوشند با همه بیماران اعم از آشنا و غریب، ثروتمند و فقیر و مسلمان و غیر مسلمان، یکسان رفتار کنند.

استادان و مربیان درس اخلاق در دانشگاه ها نیز باید با استفاده از آیه ها، روایت ها، بیان گفتار و کردار بزرگان و یادآوری روش طبیبان و حکیمان برجسته دوره های گذشته و نیز با در اختیار گذاشتن تجربه های ارزشمند خود، در این باره، دانشجویان پزشکی را از مقام و منزلت بیماران آگاه سازند. همچنین ثواب و سعادت نشستن بر بالین بیمار و رسیدگی خالصانه به روح و جسم بیماران را برای آنها تبیین کنند تا از همان نخستین روزهای ادای وظیفه پزشکی خود، رفتار درست و انسانی پزشک با بیمار به طور اصولی شکل بگیرد.

روایت های بسیاری درباره توجه ویژه خداوند به بیماران و سفارش به عیادت کردن از بیماران و برشماری ثواب رسیدگی به آنها، از پیشوایان دینی ما نقل شده است. از جمله این حدیث نبوی است:

در روز قیامت، خداوند متعال بعضی از بندگان را توبیخ و سرزنش می کند

و می فرماید: «بنده من! وقتی بیمار شدم، چرا به عبادت من نیامدی؟» بنده عرض می کند: پروردگارا! تو منزله از آنی که بیمار شوی. خداوند در جواب می فرماید: «برادر مسلمان تو بیمار شد، چرا او را عیادت نکردی؟ به عزت و جلالم سوگند، اگر به عیادت او می رفتی، مرا نزد او می یافتی و نیازهای تو را برآورده می کردم».

از این حدیث درمی یابیم، احترام فرد بیمار تا آن جاست که خداوند، بیماری او را به خود نسبت می دهد و می گوید: من بیمار بودم و به عیادت من نیامدی. در حدیث دیگری درباره ارزشمندی مقام بیمار آمده است: «دعای بیماران در حق عیادت کنندگان، مستجاب است».

پیام متن:

۱. رفتار شایسته پزشک با بیمار، آثار مثبت و رفتار ناشایست پزشک با بیمار، آثار منفی بر جسم و روح او می گذارد.

۲. با بیمار باید محترمانه رفتار کرد؛ زیرا خداوند، حفظ حرمت بیمار را همانند حفظ حرمت خود می داند.

غلبه اندیشه شفابخشی بر مال اندوزی

بقراط می گوید: «پزشک واقعی باید به درمان فقیران، بیش از ثروتمندان راغب باشد.» و البته خود نیز در عمل چنین بود، چنان که نقل کرده اند، پادشاه ایران صد هزار دینار برای بقراط فرستاد وعده کرد که همان مقدار هم بعد می فرستد. در مقابل، از او خواست که یونان را رها کند و به ایران بیاید، ولی بقراط این دعوت را رد کرد و گفت: «من فضیلت را به مال نمی فروشم.» بدین ترتیب، در یونان ماند و همچنان به مداوای فقیران قرانون و تا سو ادامه داد.

بنابر تعریفی دیگر، «پزشک واقعی، کسی است که رغبت او در درمان، بیش از رغبتش در اجرت باشد.» بزرگان ما، بهترین پزشکان را کسانی می دانستند که حرفه پزشکی را تنها برای ارزش و بهای شفا بخشی آن انتخاب کرده اند و دلیل آن را نیز چنین با ظرافت بیان می کنند: «پزشک واقعی، باید فقر از راه حلال را بر ثروت به همراه حرام ترجیح دهد؛ زیرا نام نیکی که از آدمی به جای می ماند، بهتر از اموال گران بهاست که فانی می شود».

پیام متن:

انگیزه اصلی پزشک متعهد و خیر اندیش، شفابخشی بیمار است، نه مال اندوزی.

پزشک و ایثار

ایثار، یکی از والاترین فضیلت های اخلاقی است که خداوند انسان را به رعایت همواره آن سفارش کرده است تا در نتیجه آن، فرد ایثارگر به سود سرشار معنوی دست یابد. در قرآن کریم نیز تأکید شده است که از بهترین و دوست داشتنی ترین چیزهایی که در اختیار دارید، ایثار و انفاق کنید.

ایثار مانند دیگر کارهای نیک، به آدمی نشاط و آرامش وصف ناپذیری می بخشد و سلامت روح و جسم او را تضمین می کند. همچنان که ثابت شده است بسیاری از بیماری های جسمی، از جمله افسردگی، اضطراب،

اندوه و ناراحتی، به از برخی بیماری های روحی و اخلاقی چون تکبر، حسد، مکر و حيله و دروغ سرچشمه می گیرد.

ایثار، در حقیقت نوعی واقع نگری و دور اندیشی است؛ تدبیری که انسان های خردمند برای سعادت در زندگی جاوید آخرت به آن روی می آورند. حضرت علی علیه السلام در این باره می فرماید: «آن را که پیش می فرستی، برای تو اندوخته شود و آنچه را باقی می گذاری، سودش به دیگران می رسد».

ایثار از نگاهی دیگر، قدردانی و شکرگذاری از خداوند است. بنابراین، شایسته است همه مردم، به ویژه پزشکان که خداوند به آنها سلامتی، علم، ثروت و موفقیت اجتماعی ویژه ای داده است، قدرشناس و سپاس گزار پروردگار باشند و حق این نعمت ها را با یاد کردن از افراد بی بضاعت و محروم جامعه، ادا کنند.

ایثار، لازمه و ابزار کار پزشک است و پزشکان باید به این صفت پسندیده آراسته باشند؛ زیرا اگر پزشک اهل ایثار نباشد، نمی تواند شب هنگام، خواب شیرین خود را به منظور مداوای بیماری، پریشان کند و در وقت های ضروری، بر بالین بیماران خود حاضر شود یا راحتی و امکانات شهر و دیار خود را رها کند و برای در میان بیماران به مناطق محروم برود.

پزشک ایثارگر، همواره حال بیماران مستمند و کم درآمد را رعایت می کند. بدین ترتیب، رفتار او با این گروه، در برابر بیماران پر درآمد یکسان نخواهد بود.

پیام متن:

از بایسته های پزشکی، ایثار و از خود گذشتگی پزشک و رعایت کردن حال بیماران کم درآمد است.

پرهیز از شتاب زدگی در معاینه بیمار

برخی از پزشکان، از روی عجله و با رفتاری ناشایست، وضعیت جسمی و روحی بیمار را بررسی می کنند. به گونه ای که هنوز توضیح بیمار درباره ناراحتی اش تمام نشده است که پزشک با عجله و بدون دقت، نسخه ناقصی را به او تحویل می دهد. آنها با این رفتار خود، هم بیمار را از خود گریزان می کنند و هم ممکن است در تشخیص بیماری اشتباه کنند؛ زیرا گوش سپردن به شرح حال کامل بیمار، به تشخیص و درمان کمک بیشتری می کند. آنها با این کار خود، چنان احساسی در بیمار به وجود می آورند که گویی درد و رنج او و نیز سلامتی و حتی مرگ او برای آنان هیچ اهمیتی ندارد. همچنین با این گونه رفتارها، اعتماد مردم به پزشکان کم می شود و کمتر به پزشک مراجعه می کنند.

بنابراین، پزشک باید حوصله و صبر و گذشت زیادی داشته باشد و با خوشرویی، بیمار را ملاقات کند؛ زیرا پزشکان معمولاً با افرادی رنجور و ناتوان رو به رو هستند که ممکن است از رفتاری تقریباً عادی، خیلی زود ناراحت شوند یا تحمل خود را از دست بدهند.

پیام متن:

۱. پزشک باید مورد اعتماد باشد، تا بیمار واقعیت‌ها را با او در میان بگذارد.
۲. بررسی کردن شتاب زده وضعیت بیمار و توجه نکردن پزشک به حرف او، اعتماد بیمار را به پزشک کم می‌کند و ممکن است موجب تشخیص در مورد مریضی بیمار گردد.

نجابت و پاکی

بایسته است که پزشک از نجابت و سلامت نفس برخوردار باشد، تا در اثر آن هم بتواند امین مردم و ناموس آنان باشد، و هم بتواند حرمت خود و صنف خود را حفظ نماید.

برهمن اساس، بقراط همواره به شاگردان خود تأکید می‌کرد: «پزشک باید قلبی سالم و نظری پاک و زبانی راست داشته باشد و چیزی از امور زنان و آنچه در خانه بیماران می‌بیند، توجه او را جلب نکند».

در جای دیگر تصریح می‌کند: «پزشک باید متواضع، معتقد، با ایمان، پاکدامن و با حوصله باشد و وظایف خود را با خوشحالی و دلگرمی انجام دهد و از صفات زشتی که موجب بی‌آبرویی صنفی می‌شود، دوری کند».

پیام متن: نجابت قلب و پاکی چشم، برای همه زیننده است و بر پزشک، زیننده تر و ضروری تر.

خطر تکبر در حرفه پزشکی

خودپسندی، ویژگی ناشایستی است که زیان‌های فراوان و جبران‌ناپذیری را برای همگان و از جمله پزشک، به بار می‌آورد و او را در نظر دیگران، بی‌ارزش و بی‌اعتبار می‌کند.

گاهی پزشک در تشخیص و درمان بیماری فردی دچار تردید می‌شود. در این گونه موارد، باید با دیگر پزشکان متخصص مشورت کند و از همکاران موفق خود کمک بگیرد و تجربه‌های آنان را به کار بندد. گاهی غرور و تکبر بی‌جای پزشک، او را از بهره‌گیری از نظر دیگران باز می‌دارد. در نتیجه، جان بیماری بی‌گناه را به خطر می‌اندازد و افزون بر تویخ شدن، ارزش، اعتبار و موقعیت خود را در جامعه از دست می‌دهد. از سوی دیگر، علم پزشکی روز به روز در حال کشف و پیشرفت است. روش‌های درمان، داروها و ابزار کار هر روز تغییر می‌کند. بنابراین، ضروری است که پزشک هر از چندی این اطلاعات و فناوری جدید را از همکاران خود بیاموزد. حال اگر پزشک مغرور و خودخواه باشد، در شأن خود نمی‌بیند که این علوم را از همکاران، به ویژه جوان‌تر آنان بیاموزد و نه تنها از دیگران عقب می‌ماند، بلکه به ضرر خود و بیمارانش عمل می‌کند. بر همین اساس، طبیبان قدیم که در علم و در اخلاق، سرآمد دوران بودند، همواره شاگردان خود را با پند و حکایت، از کبر و نخوت برحذر می‌داشتند و با استفاده از سوگند نامه‌ها که تعهدی اخلاقی برای به کار بستن اصول این حرفه بود، از آنها تعهد می‌گرفتند.

متأسفانه اکنون که از اهمیت آموزش اخلاق در پزشکی کاسته شده است، این فضیلت ناپسند در برخی از پزشکان دیده می شود. این دسته از پزشکان به جای آنکه در برابر لطف بی نهایت پروردگار که با هموار کردن راه، آنان را بدین جایگاه علمی رسانیده است، سر به تعظیم و شکرگزاری خداوند سر به تعظیم و شکرگزاری خداوند فرود بیاورند و به خلق او خدمت کنند، صاحب این نعمت ها را نادیده می گیرند و خود را برتر می دانند، تا جایی که حتی از سلام کردن به بیماران، همکاران و دیگر دوستان و آشنایان خودداری می کنند.

پیام متن:

۱. مغرور بودن پزشک، او را در چشم مردم بی اعتبار می کند.
۲. پزشک متکبر، دور از شأن خود می پندارد که بر اطلاعات پزشکی خود بیفزاید و خود را با پیشرفت های روز پزشکی هماهنگ سازد. در نتیجه، همواره از کاروان متعهد حرفه پزشکی عقب خواهد ماند.

موازین قانونی مدارک پزشکی

نقش و اهمیت مدارک پزشکی از نظر قانونی :

- محتویات مدارک پزشکی معمولاً محرمانه می باشد و حتی در دسترس بیمار نیز قرار نمی گیرد .
- افشا راز پزشکی جز در موارد کاملاً محدود آن هم به شکل خاص شرعاً و قانوناً خلاف است .
- در قسم نامه بقراط که در حدود ۲۴۰۰ سال از زمان تدوین آن می گذرد آمده است :
" آنچه در حین انجام حرفه خود و حتی خارج از آن درباره زندگی مردم خواهم دید یا شنید که نباید فاش شود به هیچ کس نخواهم گفت زیرا این قبیل مسائل را باید به گنجینه اسرار سپرد "
- پزشک ملزم به رازداری مطلق است مگر در مواردی که جان بیمار در خطر باشد یا رضایت نامه کتبی بیمار وجود داشته باشد .

- نام بیماران ، شرح حال ، درمان و نام پزشک معالج به هیچ وجه نباید فاش شود مگر برای مقامات قضایی آن هم در موارد ضروری به صورت محرمانه .
- در صورت درخواست پرونده پزشکی بیمار توسط سازمان های بیمه یا موسسات پزشکی ، علت بیماری و نوع درمان مجاز نیست و این قبیل گواهی نامه های پزشکی باتوجه به تقاضای مقامات قضایی فقط در اختیار بیماران قرار می گیرد .
- هدف از منشور حقوق بیمار این است که حقوق اساسی بیماران به آنها تفهیم شود.
- طبق بخشنامه سازمان نظام پزشکی در سال ۱۳۶۶ مراکز درمانی باید حداکثر تا ۱ ماه پس از دریافت درخواست پرونده توسط دادگاه ها و دادسرای انتظامی پرونده پزشکی رادراختیار آنها قرار دهند .

فلسفه سر حرفه ای

اگر چه رازداری از صفات پسندیده ای است که در تمام کتب اخلاقی و دینی توصیه شده ولی فلسفه اصلی حفظ سر حرفه ای جلب اعتماد و اطمینان بیمار است که بیمار بتواند بدون دغدغه و نگرانی و تشویش از فاش شدن سر خود به پزشک مراجعه کرده و بیماری خود رامعالجه نماید تا هم خود بهبود یابد وهم در مورد بیماری مسری از براثت آن به دیگران جلوگیری نماید.

گواهینامه پزشکی

گواهینامه مدرک معتبری است که پزشک در نوشتن آن باید کمال دقت رابکار برد تا مطالب آن کاملاً صحیح ودقیق بوده وبدون کوچکترین نقص و ایرادی باشد . در یک گواهی نامه لازم است :

- ۱- مشخصات کامل پزشکی وهویت مطمئن صاحب گواهینامه نوشته شود
- ۲- امضاء آن خوانا واضح بوده ومطالب آن صریح و روشن وخط آن نیز خوانا باشد .

حداقل سن مجاز برای دادن اجازه در مورد اعمال جراحی ۱۸ سال تمام است در مورد اورژانس ۱۶ سال

انواع رضایت نامه ها

درفهرست اعمال پزشکی ، رضایت نامه درسه مورد زیر می باشد :

- ۱- معاینه بیمار زنده جهت رسیدن به تشخیص وسپس درمان بیماری

۲- معاینه شخص زنده برای اهداف پزشکی قانونی

۳- معاینه بعد از مرگ و اتوپسی

رضایت نامه ممکن است صریح (شفاهی و کتبی) یا ضمنی (رفتار و سلوک) باشد .

در هنگام اخذ رضایت از بیمار باید کلیه مطالب به بیمار تفهیم شود . از نظر قانونی درک مطالب به وسیله بیمار بر عهده پزشک است نه خود بیمار

در موارد زیر اخذ رضایت ضروری نیست :

- مهاجران
- بیماری های مسری یا سل
- زندانیان
- تهیه کنندگان مواد غذایی
- اعضای نیروی انتظامی
- موارد اورژانس

طبق بخشنامه سازمان نظام پزشکی سال ۱۳۵۷ مدت نگهداری پرونده پزشکی در کلیه بیمارستان ها بعد از آخرین مراجعه بیمار به مدت ۱۰ سال به صورت فعال بوده و مدت نگهداری پرونده درزایشگاه ها در صورتیکه زایمانم طبیعی باشد به مدت ۵ سال و در صورت جراحی و بیماری های زنان همان ۱۰ سال مدت نگهداری ذکر شده است .

موارد مهم :

* اخلاق پزشکی؛ علمی است که موضوع آن بررسی مجموعه آداب و رفتار پسندیده و ناپسندی است که صاحبان مشاغل پزشکی باید به آن توجه نمایند.

* رفتار شایسته پزشک با بیمار، آثار مثبت و رفتار ناشایست پزشک با بیمار، آثار منفی بر جسم و روح او می گذارد.

- * با بیمار باید محترمانه رفتار کرد؛ زیرا خداوند، حفظ حرمت بیمار را همانند حفظ حرمت خود می داند
- * انگیزه اصلی پزشک متعهد و خیر اندیش، شفابخشی بیمار است، نه مال اندوزی.
- * از بایسته های پزشکی، ایثار و از خود گذشتگی پزشک و رعایت کردن حال بیماران کم درآمد است.
- * پزشک باید مورد اعتماد باشد، تا بیمار واقعیت ها را با او در میان بگذارد.
- * بررسی کردن شتاب زده وضعیت بیمار و توجه نکردن پزشک به حرف او، اعتماد بیمار را به پزشک کم می کند و ممکن است موجب تشخیص در مورد مریضی بیمار گردد.
- * مغرور بودن پزشک، او را در چشم مردم بی اعتبار می کند.
- * پزشک متکبر، دور از شأن خود می پندارد که بر اطلاعات پزشکی خود بیفزاید و خود را با پیشرفت های روز پزشکی هماهنگ سازد. در نتیجه، همواره از کاروان متعهد حرفه پزشکی عقب خواهد ماند.
- * اطلاعات بیمار محرمانه می باشد و فقط در موارد خاص ارائه می گردد.
- * فلسفه اصلی حفظ سر حرفه ای جلب اعتماد و اطمینان بیمار است.
- * حداقل سن مجاز برای دادن اجازه در مورد اعمال جراحی ۱۸ سال تمام است در مورد اورژانس ۱۶ سال
- * در هنگام اخذ رضایت از بیمار باید کلیه مطالب به بیمار تفهیم شود.

منابع:

- کاهانی، علیرضا. «مبانی اخلاق پزشکی». irimc.org
- فزون خواه - شهلا، زهرا محمودی و.....، درسنامه جامع کارشناسی به کارشناسی ارشد، انتشارات سماط، تهران ۱۳۸۴.